

Moravskou cestou

Zima 2023

Bílá Lhota • Bouzov • Červenka • Dubčany • Haňovice • Horka nad Moravou • Cholina • Křelov-Břuchotín • Liboš • Litovel • Luká • Měrotín • Mladeč • Náklo • Pňovice • Příkazy • Skrbeň • Slavětín • Strukov • Střeň • Štěpánov • Vilémov

Milí přátelé,

rok 2023 začal v neděli 1. ledna a skončí v neděli 31. prosince. V České republice má 250 pracovních dnů a 13 státních a ostatních svátků, z toho 10 jich připadá na mimovýkenní dny. Myslím, že s ohledem na to, co všechno se snažíme za jeden rok zvládnout, není těch 250 pracovních dnů zase tak moc. A ne, přidat jich opravdu nechci, ovšem ubrat bychom měli. Jistě víte, jak to myslím.

Přiznám se, že na tom výčtu mě zaujaly i ty neděle, kterými začal a skončí letošní rok. Název dne neděle totiž pochází od neděláti, neboť neděle je tradičně svátkem, kdy se nepracuje. Umíme ale skutečně v neděli nepracovat tak, jak to uměly generace před námi? A tím „skutečně nepracovat“ nemám na mysli pouze práci u počítače, ale i myšlenkové pochody v hlavě, kdy si mnozí z nás i na nedělní procházce lesem přehráváme celý nový pracovní týden a veškeré povinnosti, které musíme ještě večer a hned v pondělí ráno zvládnout. Kdy sice jsme, ale zároveň nejsme tam a s těmi, kde právě a s kým jsme. Neděle by se tedy mohla stát symbolicky dnem k naučení se být tady a teď.

Ale teď dost filosofování o nedělích. Tady a teď pro vás nyní zrekapituluji rok 2023, jak se odehrál v MAS Moravská cesta.

Pohádky od nás pokřtili ve čtvrtek 23. března v Muzeu Litovel společně s představitelkami MAS také děti, jejich učitelé, starostové, pracovníci muzea a další zájemci z řad veřejnosti. Díky úspěchu pohádek se krátce po jejich vydání zrodil nápad vydat i audioverzi. Foto: Veronika Ondřejová

Strategie

Máme schválenou strategii na další programové období, stejně tak se do konce roku dočkají schválení celkem čtyři programové rámce – tedy oblasti financovatelné z konkrétního dotačního programu. MAS zprostředkuje žadatelům na jejich projekty finanční pro-

středky z Operačního programu Zaměstnanost, Integrovaného regionálního operačního programu, Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost a ze Strategického plánu Společné zemědělské politiky. Některé výzvy již byly vyhlášeny, většina se jich ale teprve chystá. I o tom se podrobněji dočtete ve zpravodaji.

Podpora komunitního života a služeb na území MAS Moravská cesta

V letošním roce jsme začali s realizací prvního zmíněného programového rámce, jenž se zaměřuje na komunitní venkovské tábory, podporu neformálně pečujícím, materiální a hygienickou pomoc, a nakonec i dluhové poradenství. Projekt má pomoci řešit hlavní problémy, které byly na území MAS identifikovány na základě provedeného šetření. Tím hlavním je sladění pracovního života a péče o děti, které je zejména v průběhu prázdnin složité smysluplně zabavit. Další aktivity cílí na neformální pečovatele, na problémy sociálně ohrožených nebo vyloučených osob, které se často potýkají s existenčními problémy, na hranici chudoby nebo bez domova.

Pokračování na str. 2

Na konci dubna vyrazili členové MAS Moravská cesta na týdenní zahraniční exkurzi do Estonska. Místní akční skupina Kodukant Läänemaa zajistila bohatý program, během něhož se účastníci seznámili s místními podnikateli, producenty i zástupci samospráv. Dozvěděli se také mnoho o fungování obcí v západním Estonsku.

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Prvních 20 turnusů se uskutečnilo během letošních letních prázdnin

Ve spolupráci s místními spolky se v době letních prázdnin uskutečnilo prvních 20 táborových turnusů. Tábory poskytly více jak 400 míst, které mohly využít rodiny s dětmi ve věku od 3 do 15 let. Jaké to kde bylo a jaká táborová témata organizátoři vymysleli, to už se také dočtete ve zpravodaji. Já ale ještě prozradím, že táborů se do roku 2025 uskuteční celkem 60.

Partnery projektu je mobilní hospic i charita

Pozastavím se ještě nad částí zmíněného projektu, která se věnuje neformálně pečujícím osobám. Partnerem projektu je mobilní hospic Nejste sami, jenž poskytuje těmto osobám pomoc v podobě potřebných informací, jak postupovat při domácí péči o nevyléčitelně či smrtelně nemocného. Dalším partnerem projektu je Charita Šternberk, která nabízí materiální a hygienickou pomoc a dluhové poradenství sociálně ohroženým nebo vyloučeným osobám.

Na evaluaci výstupů projektu MAP III jsme si dali skutečně záležet

Co se týká místních akčních plánů vzdělávání (MAP), na kterých spolupracujeme se školami už více než sedm let, rok 2023 se nesl ve znamení MAP III, který se až do konce listopadu zaměřoval na analytickou a strategickou stránku projektu. Ta je hotová a díky tomu se nyní mohou uskutečnit další vzdělávací akce v navazující části projektu MAP IV, jenž se bude realizovat v letech 2024 a 2025. Těšíme se na další spolupráci s olomouckým Sdružením D, na předávání zkušeností mezi

školami, exkurze a řadu nových i osvědčených aktivit a projektů.

Vydali jsme Pohádky od nás a chystáme i jejich audioverzi

V březnu jsme vydali knížku Pohádky od nás inspirovanou konkrétními místy i lidmi ve 22 obcích MAS. Ještě „teplou“ z tiskárny ji ve čtvrtek 23. března pokřtili v Muzeu Litovel společně s představitelkami MAS také děti, jejich učitelé, starostové, pracovníci muzea a další zájemci z řad veřejnosti. Díky úspěchu pohádek se krátce po jejich vydání zrodil nápad vydat i audioverzi. A aby to bylo autentické, načeť je rovnou sama autorka.

Založili jsme energetické společenství

Ve zpravodaji se podrobněji nedočtete o nově založeném energetickém společenství Enerkom MAS Moravská cesta, z. s. Proto alespoň stručně zmíním, že ustavující schůze proběhla 31. října v Nákle. Sídlem spolku je obec Náklo a předsedou starosta obce Příkazy Jaroslav Sívek. Spolek se zaměří na poradenství o energetických úsporách. Energetické společenství je pro nás zatím spíše aktivitou budoucnosti.

A co značka Haná regionální produkt?

Šestý ročník tradičního Tvarůžkového festivalu trhl několik rekordů. MAS Moravská cesta, která je koordinátorem značky Haná regionální produkt, zde tradičně organizovala jarmark. Producenti obsadili 40 stánků. Akci si pochvalovali návštěvníci, prodejci i organizátoři. Vydařená byla i Podzimní slavnost, kterou jsme ve spolupráci s DSO Moravská cesta organizovali v prostorách Rolnické záložny v Příkazích. MASka měla na starosti prezentaci, řemeslný jarmark, workshopy a ochutnávky. Certifikace dalších značkových produktů Haná regionální produkt se konala v červnu a listopadu.

Od vidlí po vidličku aneb Vařila jsem na dožínkách

A nakonec zmíním ještě jeden projekt, do kterého se MAS hodlá zapojit. Jmenuje se Od vidlí po vidličku a jeho cílem je propojení školních jídelen s lokálními producenty. V tuto chvíli postupujeme pomalu, ale jistě, děláme osvětu ve školách a mezi vedoucími školních jídelen. Projekt jsme spolu se senátorem Markem Ošťádem představili také na dožínkách Olomouckého kraje v Náměšti na Hané, kde jsem uvařila hned několik hanáckých specialit.

Nakonec... pár neděl ještě zbývá

Když se vrátím na začátek k mému přemítání o nedělích, v době uzávěrky zpravodaje nám do konce roku, a tedy i do té poslední neděle, ještě pár neděl zbývá. Jsou to ty poslední čtyři – adventní. Vám, kteří se stejně jako já učíte být tady a teď, tedy žít přítomným okamžikem, přeji, abyste našli v té symbolice nedělí smysl. Ale třeba už to umíte. Ať už to máte s nedělí jakkoliv, začátek a konec roku v nedělí na mě působí pěkným a klidným dojmem.

Mimochodem, rok 2024 začíná v pondělí a končí v úterý. Ať se vám v něm daří, ať jste zdraví, v pohodě a ať vám nový rok moc neuteče!

To vám přeje za celý tým MAS Moravská cesta

Miroslava Vaňková
předsedkyně MAS Moravská cesta
a starostka obce Měrotín

MAS Moravská cesta podporuje komunitní venkovské tábory. Do roku 2025 se jich uskuteční celkem 60!

Celkem 60 táborových turnusů podpoří až do roku 2025 finančními prostředky na mzdy vedoucích a na pomůcky pro malé táborníky MAS Moravská cesta. Prvních 20 turnusů se uskutečnilo během letošních letních prázdnin. Peníze na pořádání komunitních venkovských táborů získala organizace díky projektu „Podpora komunitního života a služeb na území MAS Moravská cesta“, s nímž uspěla v Operačním programu Zaměstnanost Plus.

„Ve spolupráci s místními spolky se v době letních prázdnin uskutečnilo prvních 20 táborových turnusů. Konkrétně v Mladci, Nákle, Skrbeni, Střeni, Litovli, Horce nad Moravou, Haňovicích, Měrotíně, Vilémově, na Doubravském dvoře v Července a v Přovicích,“ vyjmenovala koordinátorka komunitních venkovských táborů Libuše Literová s tím, že tábory poskytly více jak 400 míst, které mohly využít rodiny s dětmi ve věku od 3 do 15 let.

Ve Střeni vyrazily děti pátrat po dinosaurech, ve Skrbeni se vydaly na cestu kolem světa. Ve spolupráci s Českým rybářským svazem, místní organizací Litovel, se malí rybáři

zdokonaľovali ve svých rybářských dovednostech, poznávání ryb a přírody. „Nejvíce se jim dařilo na Sobáčkovském rybníce, kde ulovili krásné kousky, několikrát také vyrazili na řeku Moravu,“ doplnila Libuše Literová. V Nákle se tvořilo a sportovalo, děti si vyrobily své koníky, se kterými pak zkoušely disciplíny z hobby horsingu, zahrály si spoustu her a vyrazily do lanového centra Proud v Olomouci. Na dalších táborech se věnovaly poznávání přírody, angličtině, tvoření, zdolávání Moravy na raftech a kánoích, hasičskému sportu, hanácké a pro nejmenší děti uspořádal spolek Hravě v Doubravě loupežnický tábor.

„Chtěla bych poděkovat všem spolkům, táborovým vedoucím a rodičům, kteří se do organizace táborů s velkým nasazením zapojili a byli ochotni věnovat přípravám programu a realizaci táborů spoustu svého času,“ uzavřela Libuše Literová.

Kontakt pro více informací:

Libuše Literová, koordinátorka venkovských táborů, tel: +420 608 915 969

Aneta Trávníčková, koordinátorka projektu OPZ, tel: +420 608 082 619

Výzvy se vyhláší, čas realizace projektů přichází!

Aneb jak se v roce 2023 dařilo strategií „Necoflê smê, pod'mê ešê dál...“?

Celkem čtyři programové rámce – tedy oblasti financovatelné z konkrétního dotačního programu – se v roce 2023 dočkají schválení. MAS zprostředkuje žadatelům na jejich projekty finanční prostředky z Operačního programu Zaměstnanost, Integrovaného regionálního operačního programu, Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost a ze Strategického plánu Společné zemědělské politiky. Některé výzvy již byly vyhlášeny, většina se jich ale teprve chystá.

Strategie a programové rámce

Připomeňme, že aktuální strategie (SCLLD) MAS Moravská cesta pro období 2021–2027 s názvem Necoflê smê, pod'mê ešê dál... prošla úspěšně schvalovacím procesem 19. července 2021. Také tato strategie zahrnuje všechny potřeby regionu. Při její tvorbě pomohlo autorům dotazníkové šetření, do kterého se mohl zapojit kdokoli z území. Významným přínosem pro zjištění potřeb, plánů a problémů jednotlivých obcí byly ale také vycházky se starosty, které představitelky MAS podnikaly od podzimu 2020. Komplexní strategii tvoří tzv. programové rámce, a právě na ty se MAS v roce 2023 zaměřila nejvíce.

OPZ+: Podpora komunitního života a služeb na území MAS Moravská cesta

První schválený a od počátku roku 2023 realizovaný programový rámec aktuální strategie nese název „Podpora komunitního života a služeb na území MAS Moravská cesta“ a uskutečňuje se díky Operačnímu programu Zaměstnanost (OPZ+), jenž má na starosti Ministerstvo práce a sociálních věcí. Oblast zahrnuje komunitní venkovské tábory, podporu neformálně pečujícím, materiální a hygienickou pomoc, a nakonec i dluhové poradenství.

Na jaké problémy se projekt zaměřuje?

Projekt má pomoci řešit podstatné problémy, které byly na území MAS identifikovány na základě provedeného šetření. Tím hlavním je sladění pracovního života a péče o děti, které je zejména v průběhu prázdnin složité smysluplně zabavit. Další aktivity cílí na neformální pečovatele, na problémy sociálně ohrožených nebo vyloučených osob, které se často potýkají s existenčními problémy, na hranici chudoby nebo bez domova.

Co se má podařit?

S pomocí projektu se uskuteční komunitní tábory, díky nimž budou mít rodiny zajištěnou péči o děti přímo v místě bydliště nebo v jeho těsné blízkosti. Cílem podpory pečujících osob je změna jejich osobní a sociální situace tak, aby byli schopni lépe snášet nejenom fyzickou, ale především psychickou zátěž související s péčí o nevléčitelně či terminálně nemocného. Díky realizaci aktivity zaměřené na materiální a hygienickou pomoc dojde k naplnění základních životních potřeb rodin a jednotlivců – zajištění ošacení, potravin a možnost hygieny. A konečně díky realizaci aktivity, jež cílí na dluhové poradenství, dojde primárně k přímé práci s rodinami nacházejícími se v dluhové pastí.

Kdo bude mít co na starost?

„Pokud vás zajímají jednotlivé klíčové aktivity, máte možnost si je podrobněji prostudovat přímo v projektu. A pokud byste rádi pro sebe nebo své blízké využili nabízených služeb či pomoc, je dobré vědět, na koho se v dané oblasti obrátit,“ vzkazuje manažerka projektu Aneta Trávníčková s tím, že komunitní venkovské tábory realizuje MAS Moravská cesta, na podporu neformálně pečujícím se zaměřuje mobilní hospic Nejste sami a konečně materiální a hygienickou pomoc bude mít stejně jako dluhové poradenství na starosti partner projektu Charita Šternberk. „V každém případě se zájemci mohou obracet také přímo na obce, které mají rovněž veškeré informace k dispozici,“ dodala.

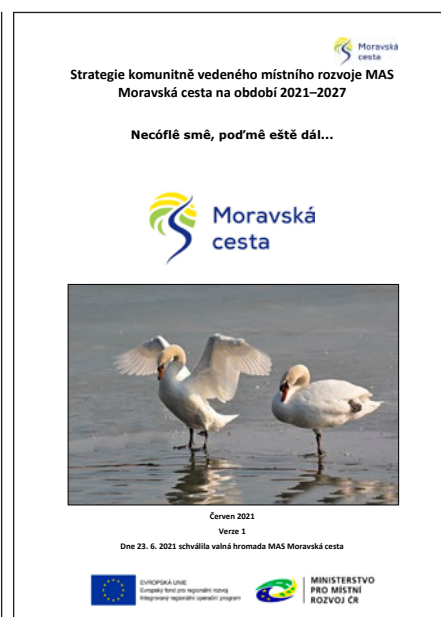
Schválení se dočkaly další dva programové rámce

Kromě již podrobněji zmíněného programového rámce v OPZ+ má MAS v době uzávěrky zpravodaje schválené ještě další dva, jeden bude financovaný z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP), druhý z Operačního programu Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost (OP TAK).

OP TAK a jeho podporované aktivity

Ke schválení programového rámce v OP TAK došlo 30. června, MAS připravuje výzvu pro žadatele z území, která by měla být vyhlášena v prvním čtvrtletí roku 2024. Mezi podporované aktivity patří:

- robotizace, automatizace, digitalizace,
- web, e-shop a cloudové služby,
- komunikační a identifikační infrastruktura a výpočetní technika.

Více informací naleznete na stránkách Ministerstva průmyslu a obchodu, které má oblast na starosti.

IROP: Podpora půjde do dopravy, vzdělávání a hasičů

Programový rámec v IROP byl schválen 4. října. Následně MAS připravila celkem tři výzvy, v nichž dojde k podpoře tří opatření:

- DOPRAVA – infrastruktura pro bezpečnou nemotorovou dopravu a infrastruktura pro cyklistickou dopravu
- VZDĚLÁVÁNÍ – infrastruktura mateřských škol a zařízení péče o děti typu dětské skupiny a infrastruktura základních škol ve vazbě na odborné učebny a učebny neúplných škol
- HASIČI – podpora jednotek sborů dobrovolných hasičů kategorie jednotek požární ochrany II, III a V

Vyhlášení výzev v rámci IROP je plánováno na konec roku 2023.

Do konce roku předloží MAS i poslední programový rámec, jenž naváže na PRV

Do konce roku předloží MAS i poslední programový rámec do Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SZP). Oprávněnými žadateli budou zejména zemědělští i nezemědělští podnikatelé, obce, dobrovolné svazky obcí a neziskové organizace. Podporované aktivity naváží na aktivity podporované v předchozím období Programu rozvoje venkova. Vyhlášení výzev v SZP je plánováno na první polovinu roku 2024.

Více informací naleznete na webu MAS Moravská cesta: www.moravska-cesta.cz.

Aneta Trávníčková

Místní akční plány vzdělávání (MAP): MAS si dala záležet, aby uspokojila potřeby škol

Místní akční plány rozvoje vzdělávání (MAP) nejsou ve školách na území MAS Moravská cesta žádnou novinkou. Školy se s nimi setkávají už více než sedm let! Do projektu se rády zapojují zejména proto, že MAP cílí na rozvoj kvalitního vzdělávání dětí a žáků do 15 let a sdílení zkušeností.

Rok 2023 se nesl ve znamení MAP III, který se až do konce listopadu zaměřoval na analytickou a strategickou stránku projektu. Ta je hotová a díky tomu se nyní mohou uskutečnit další vzdělávací akce v navazující části projektu MAP IV, jenž se bude realizovat v letech 2024 a 2025.

Od projektu k implementaci...

„Po náročných přípravách, které zahrnovalo projektové období, se konečně dočkáme implementace,“ uvedla projektová manažerka Veronika Ondřejová. „Abychom uspokojili co nejlépe potřeby škol, dali jsme si na evaluaci výstupů projektu MAP III skutečně záležet. I proto jsme přizvali ke spolupráci specialistu Pavla Šaradína, který vedl rozhovory se členy pracovních skupin, osobně navštívil několik ředitelů a učitelů,“ přiblížila dále.

Co školy chtějí a potřebují?

Exkurze, programy, projekty...

Co tedy vyplynulo z analytického průzkumu? Co školy chtějí a potřebují a na co se mohou těšit? MAP IV, jehož realizace začne s rokem 2024, nabídne školám výjezdy a vzdělávací exkurze, možnost výměny zkušeností, také prožitkové programy v podání olomouckého Sdružení D.

Školy se rovněž zapojí do projektu „Pomáháme školám k úspěchu“, jehož garantem bude zástupce ředitelky ZŠ Horka nad Moravou Miroslav Kubiček. „Projekt se zaměřuje na dosahování vysoké kvality výuky ve veřejných základních školách a zejména na individuální přístup pedagogů k žákům. Jeho cílem je naučit každého žáka učit se tak, aby dosahoval co nejlepších vzdělávacích výsledků,“ uvedl Kubiček a doplnil, že dlouhodobým posláním škol zapojených do tohoto projektu je předávat získané zkušenosti také dalším školám v České republice. Projekt iniciovala a financuje Nadace The Kellner Foundation (www.kellnerfoundation.cz). Stejně jako horecká škola, která s ním má již několikaletou zkušenost, hodnotí projekt pozitivně i další školy, které se s ním již seznámily.

A co ještě? Audiokniha, tipy na výlety a tematické sety

Pohádky inspirované konkrétními místy i lidmi ve 22 obcích MAS z knížky „Pohádky od nás“ se dočkají v roce 2024 audioverze. A připravuje se také informační speciál tipů na zajímavá místa pro školní výlety a poznání světa. „Obnovíme i oblíbené čtenářské krabice a tematické kufry a nově pro děti vytvoříme badatelský box. Tyto tematické sety si školy mohou zapůjčit vždy na jeden až dva týdny a využívat je ve školách při výuce,“ doplnila Veronika Ondřejová.

Projekt Od vidlí po vidličku má přinést více lokálních potravin do školních jídelen

Školy z MAS Moravská cesta se postupně zapojí také do projektu podporujícího propojení místních farmářů a potravinářů „Od vidlí po vidličku“, jehož iniciátorem je MAS Šumperský venkov. „Využívání lokálních potravin je pro místní komunitu důležité z ekonomického, ekologického i zdravotního pohledu. Chceme přispět k tomu, aby se ve školních jídelnách vařilo moderním způsobem a naše děti jedly kvalitně a zdravě, což nemusí znamenat drazé,“ zaznělo na jednom ze setkání s vedoucími školních jídelen.

Na území MAS Moravská cesta je celkem 22 obcí, které se rozkládají od Bouzova po Horku nad Moravou. V nich se nachází 30 mateřských a základních škol, jež navštěvuje zhruba 3 800 dětí. Projekty v místním akčním plánu (MAP) vzdělávání realizuje MAS od roku 2016 a financuje je Evropská unie přes operační program OP VVV MŠMT.

Veronika Ondřejová

Pohádky od nás jsme pokřtili v Muzeu Litovel. Nyní se chystá audioverze

Knížka Pohádky od nás, kterou vydala MAS Moravská cesta, je na světě. Ještě „teplou“ z tiskárny ji ve čtvrtek 23. března pokřtili v Muzeu Litovel společně s představitelkami MAS také děti, jejich učitelé, starostové, pracovníci muzea a další zámci z řad veřejnosti. U slavnostního uvedení nechyběla ani autorka pohádek Marie Macháčová.

„Knížka je pěkná nejen díky čtivým a originálním pohádkám, ale také díky nádherným ilustracím, které malovaly děti ze škol a školek z území MAS Moravská cesta. Moc za tuto krásnou práci děkujeme všem, kdo se na ní podíleli,“ ocenila předsedkyně MAS Miroslava Vaňková.

Obrázky do knížky namalovaly děti

Pohádky inspirované konkrétními místy i lidmi ve 22 obcích MAS si řada dětí přečetla je-

tě před jejich vydáním. Autorka jim je totiž prostřednictvím manažerky pro školství poslala už vloni na podzim do škol a školek, kde po jejich přečtení vznikly stovky zdařilých ilustrací. Ty se poté dočkaly výstavy na Podzimní slavnosti v Křelově. „Nikdo pak nezdělal grafičky Kristýně Frankové, které musela vybrat z té velké hromady jen několik obrázků. Máme radost z toho, jak vkusně si s dodanými podklady poradila,“ chválila manažerka Miloslava Hrušková z MAS. ↑

Křtilo se litovelským pivem

Křtilo se, jako již bývá v MAS Moravská cesta zvykem, litovelským pivem Gustav, došlo i na autorské čtení a autogramiádu. Dětem se dopoledne v muzeu moc líbilo. Podle reakcí je potěšilo i setkání s autorkou, kterou za pohádky odměnily potleskem. Některé z nich navíc našly v knížce svůj obrázek, což vyvolalo ještě další vlnu radosti. „Tak srdečné uvedení pohádek jsem ani nečekala. Děti byly báječné. Ještě

jednou jim všem děkuji za spolupráci a těším se třeba na pokračování!“, řekla Marie Macháčová.

V roce 2024 vydáme audioverzi

Díky úspěchu pohádek se krátce po jejich vydání zrodil nápad vydat i jejich audioverzi. A aby to bylo autentické, načte je rovnou sama autorka, která zároveň slíbila proložit jednotlivé kapitoly písničkami, které pro tuto příležitost složila. Audiokniha vyjde v rám-

ci projektu MAP IV. Knížka Pohádky od nás je pro zájemce k dispozici v kanceláři MAS, která má sídlo v Nákle.

Blíží informace poskytnete:

Veronika Ondřejová
projektová manažerka
tel: 776 134 607

✉ veronika.ondrejova@moravska-cesta.cz

Od vidlí po vidličku: Regionální potraviny patří do školních jídelen, myslí si i v MAS Moravská cesta

Aby mohly školní jídelny jednoduše odebírat potraviny přímo od lokálních producentů a aby veřejnost rozuměla významu a přínosu používání lokálních potravin, to jsou hlavní cíle projektu Od vidlí po vidličku, jehož iniciátory jsou MAS Šumperský venkov a Horní Pomoraví. Zapojit se do něj hodlá i MAS Moravská cesta, která má jako koordinátor značky HANÁ regionální produkt® k lokálním potravinám odjakživa blízko.

„Od myšlenky k praxi samozřejmě vede vždycky složitější cesta. Nicméně využívání lokálních potravin je pro místní komunitu důležité z ekonomického, ekologického i zdravotního pohledu. Chceme přispět k tomu, aby se ve školních jídelnách vařilo moderním způsobem a naše děti jedly kvalitně a zdravě, což nemusí znamenat drazé. Líbí se mi myšlenka posunout se od školní jídelny ke školní restauraci“, vysvětlil předseda MAS Šumperský venkov a starosta Dolních Studének Radim Sršeň.

V sousedství už se projektu daří...

Iniciátorům projektu jde o to, aby se do něj zapojila většina škol v regionu, které odebírají potraviny regionálního nebo alespoň českého původu, také o zvýšení zájmu veřejnosti o lokální potraviny, jednotný objednávkový SW a logistiku zastřešující lokální dodavatele, edukovanou podporující samosprávu, ředitele škol, rodiče atd. „Už nyní se nám daří spolupracovat se zhruba 15 školními jídelnami v regionu. A zájemců přibývá“, uvedl Radim Sršeň s tím, že většina zapojených jídelen odebírá od místních producentů potraviny další suroviny pro přípravu jídel a daří se rozšiřovat i seznam lokálních producentů potravin.

Koordinátory by měly být MASky

Koordinátory projektu, který má šanci na realizaci i v dalších regionech, by podle Sršně měly být ideálně místní akční skupiny, které mají se školami i samosprávami bohaté zkušenosti. S tím souhlasí i Julie Zendulková z MAS Moravská cesta, která má v MAS na starost značku HANÁ regionální produkt®. „Přijde mi smysluplné podporovat zdravé stravování dětí ve školách, zároveň se mně líbí myšlenka podpořit místní dodavatele a vařit z kvalitních surovin vypěstovaných na našem území. Věřím tomu, že projekt i u nás ocení jak strážníci, tak také rodiče dětí“, uvedla.

Na území MAS Moravská cesta je celá řada skvělých producentů potravin

Na území MAS Moravská cesta je celkem 22 obcí, které se rozkládají od Bouzova po Horku nad Moravou. Značku Haná regionální produkt má celá řada producentů masa, mléčných výrobků, pěstitelů zeleniny, ovoce, pečiva a dalších základních surovin, s nimiž už nyní MAS spolupracuje. „Dokážu si tu logistiku mezi producenty a školními jídelnami představit, bude-li ve výsledku vůle na obou stranách“, dodala Julie Zendulková.

Projekt Od vidlí po vidličku představili iniciátoři vedoucím školních jídelen

Informace o projektu Od vidlí po vidličku zazněly už na setkání s představiteli škol z území MAS Moravská cesta, jehož se účastnili i vedoucí školních jídelen. To se uskutečnilo v pondělí 19. června v Horce nad Moravou v rámci projektu Místní akční plán vzdělávání III. Regionální výrobci, kteří si spolupráci se školními jídelnami umí představit, si s přítomnými vedoucími jídelen hned na místě vyměnili kontakty. Mezi nimi sýrárna Rolls vyrábějící sýry a mléko, pěstitelé rajčat z Haňovic, Zemědělské družstvo Unčovice produkující maso a masné výrobky a pěstitelé jablek z Úsovska.

MAS Moravská cesta projekt prezentovala na dožínkách v Náměšti

Projekt Od vidlí po vidličku se zamlouvá také „hanáckému senátorovi“ Marku Ošťádalovi, který spolu s předsedkyní MAS Moravská cesta Miroslavou Vaňkovou připravil na dožínkách Olomouckého kraje v Náměšti na Haně kuchařskou show. Právě tato podívaná spojena s gurmánským zážitkem pro návštěvníky se konala kvůli propagaci projektu. „Šlo vlastně i o takovou první vlašťovku, která se vztahuje k další myšlence záměru v našem regionu“, uvedla dále Julie Zendulková s tím, že projekt

Judiš, škvarkové vdolky a koláč z listového těsta s tvarůžky připravil v kuchařské show na dožínkách Olomouckého kraje v Náměšti na Haně senátor Marek Ošťádal spolu s předsedkyní MAS Moravská cesta Miroslavou Vaňkovou. Podívaná spojená s gurmánským zážitkem pro návštěvníky se konala zejména kvůli propagaci projektu Od vidlí po vidličku, do kterého se MAS hodlá zapojit. Jako koordinátor značky HANÁ regionální produkt® má totiž k lokálním potravinám odjakživa blízko. Dožínky Olomouckého kraje se v Náměšti konaly v sobotu 9. září. Kromě kuchařské show zde MAS Moravská cesta uspořádala také trh regionální produkce.

navazuje na strategii Farm to Fork, úspěšně praktikovanou už v několika zemích EU, již je i podpora školních jídelen ve formě workshopů za účasti předních šéfkuchařů. „Zároveň chceme, aby se děti mohly účastnit i školních exkurzí přímo do jednotlivých farem, aby viděly, jak se jednotlivé potraviny vyrábějí. Aby pochopily, že sýry nevznikají v regálech obchodů“, dodala.

Více informací o projektu naleznete zde: [Od vidlí po vidličku – Více lokálních potravin do škol \(odvidlipovidlicku.cz\)](#)

Kontakt pro další informace:

Julie Zendulková
MAS Moravská cesta
tel.: 724 111 510

✉ julie.zendulkova@moravska-cesta.cz

EVROPSKÁ UNIE
Evropský fond pro regionální rozvoj
Integrovaný regionální operační program

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

Tvarůžkový festival trhal rekordy: 40 stánků a 10 tisíc návštěvníků!

Šestý ročník tradičního Tvarůžkového festivalu zaplnil v sobotu 15. a neděli 16. dubna Horní i Dolní náměstí v Olomouci. MAS Moravská cesta, která je koordinátorem značky Haná regionální produkt, zde tradičně organizovala jarmark. Producenti obsadili rekordních 40 stánků. Akci si pochvalovali návštěvníci, prodejci i organizátoři.

„Prodejci se ve stáncích nestihali otáčet. Letošní ročník trhl dosavadní rekordy. Šlo o vůbec největší počet prodejců od začátku festivalu,“ řekla Julie Zendulková, která má značku Haná v MAS Moravská cesta na starosti. „Řada z nich navíc naprosto nestandardně připravila pro tuto příležitost speciality z tvarůžků. Třeba pekař Luděk Bečica tvarůžkové muffiny, Matouš Pírek z Malinového ráje delikatesu v podobě sušených tvarůžků atd.“, dodala koordinátorka značky.

Jednou z letošních novinek bylo přidání speciálního Tvarůžkového obchůdku, kde bylo možné zakoupit propagační předměty s tvarůžkovou tematikou, jako jsou trička, ponožky nebo čokoládové pralinky s tvarůžkovou náplní. Kromě tvarůžků se zajímavými příchutěmi se prodávaly i další gastronomické pochoutky, jako například quesadilly, empanadas či ovocné palačinky. Vše samozřejmě s přidáním tvarůžky v různých formách. Zapít tyto speciality mohli lidé pivem z místních minipivovarů.

Ochutnávání a nakupování tvarůžkových specialit ale nebylo zdaleka to jediné, co festival nabídl. Organizátoři připravili na oba dny bohatý program. Na každém z náměstí vyrostla stage, na níž se střídaly vystoupení či koncerty po celou dobu programu. Největším tahákem byla valašská rocková skupina Mňága a Žďorp, vystoupila také kapela 4GOOD s Natálií Tichánkovou, cimbállovky, folklorní soubory a další. Recepty s tvarůžky prezentoval michelinský šéfkuchař Roman Paulus nebo herečka Sandra Pogodová.

Rodiny s dětmi si užily zajímavý program na Dolním náměstí, kde se představilo divadlo Tramtarie, Hudebně dramatické studio při Moravském divadle Olomouc či Sandra a Richard Pogodovi se svou Pianothékou. Děti i dospělí soutěžili o tvarůžkové ceny, milovníci cyklojízdy vyrazili na cyklistický výlet Loštice – Olomouc.

Pořadatelé už znají termín 7. ročníku festivalu. Ten se uskuteční ve dnech 13. a 14. dubna 2024.

Foto: Statutární město Olomouc

Program Ů nás na Hané v Příkazích nabídl představení souborů, divadlo i regionální trhy

Vystoupení hanáckých souborů, divadlo pro děti, workshop se suchými vazbami, řemeslný trh i regionální speciality a mnoho dalšího bylo na programu akce Ů nás na Hané, která se konala v sobotu 14. října v prostorách Rolnické záložny v Příkazích. Událost pořádala MAS Moravská cesta a DSO Moravská cesta.

Zejména děti si užily pohádku a malování na obličej, na své si přišli milovníci suchých vazeb, pro které připravilo květinářství Plevel Naslepo workshop. Nechyběl ani trh regionální produkce a regionální speciality. Zájemci zde našli stánek olomoucké příměstské farmy Ze-za-hrátky, kávu a zákusky nabídlá kavárna Cafe Jan, jiné dobroty zase Pekařna a cukrárna Mezice, zdravé sladkosti bez přidaného cukru Bezczukrovinky, dobroty z ovoce, zeleniny a bylinek prodávala rodinná FARMA pod kaštaný, tyčinky, pivo a limonády zahrnoval stánek Velkorakovského pivovaru.

A co z řemesel?

Své zboží z Filcového království sem přivezla Eva Nevrlá, zakoupit zde bylo možné i zdravé krabičky a láhve pro děti do škol se značkou Klíč ke zdraví, rukodělnou kosmetiku Amapola a ke shlédnutí byla výstava obrazů Pavly Šromové z Mladče.

Na stáncích MAS a DSO probíhalo dotační poradenství

A protože se jednalo o propagační akci MAS a DSO Moravská cesta, byly k dispozici také propagační materiály a knihy (Pohádky od nás,

omalovánky atd.), zájemci měli možnost využít poradenství o dotačních titulech, a to zejména těch, které jsou zaměřeny na snížení energetické náročnosti.

Kontakt pro další informace:

Julie Zendulková
MAS Moravská cesta
tel.: 724 111 510

✉ julie.zendulkova@moravska-cesta.cz

Značka HANÁ regionální produkt® v roce 2023: Dohromady 14 nových výrobků získalo certifikát

Tradičně dvakrát zasedala v roce 2023 certifikační komise, aby hodnotila kvalitu výrobků uchazečů o značku HANÁ regionální produkt®. Jejich seznam se rozšířil o 14 nových. Patří sem řezané svíčky, kosmetika z mýdlárny, kabelky, šperky, edukativní pomůcky z malovaného filcu, masné výrobky, sladové tyčinky, limonády i koláče, také rajčatová pochoutka, květiny, šité tašky a produkty rodinné farmy. Mezi výrobci jsou tací, kterým se značka už dříve osvědčila u jiných produktů. Přibýlí ale i zcela noví.

Přírodní mýdla vyrábí v Hlubočkách

Rodinná mýdlárna Amapola Kristýny Alexové z Hluboček vyrábí především přírodní mýdla a tuhé šampony. Dělá to ručně a v malých objemech. Klade přitom důraz na použití kvalitních rostlinných olejů a ostatních vstupních surovin, které dodávají výrobkům své přirozené vlastnosti a barvu spolu s jemnou vůní éterických olejů. Výrobky jsou čistého jednoduchého stylu s vysokou užitnou hodnotou.

Při výrobě šperků se snoubí starodávná řemesla

Své autorské šperky nazvala Světlana Komárek z Krčmaně Šmuky – Světlana. Tvoří je ze dřeva, nerezové oceli a kvalitních minerálů. Nevyrábí sama, jsou na to s manželem dva. V jejich dílně dochází ke krásnému propojení starodávných řemesel – truhlářiny a drátenictví. Pod jejich rukama vznikají samé originály a jedinečné šperky vhodné jak pro ženy, tak i pro muže.

Edukativní pomůcky šije z filcu

Působivé edukativní pomůcky šité z filcu, od kterých hned tak neodtrhnete zrak, nabízí

Eva Nevrlá z Mohelnice. Své filcové království prezentuje hlavně na sociálních sítích, kde se můžete potěšit nejen nabídkou produktů, ale také skvělými recenzemi od spokojených zákazníků.

Řezané svíčky z Hané vznikají ve Velkém Týnci

Výrobou ručně řezaných svíček se Ilona Syřčanská zabývá ve Velkém Týnci. Každý kus je originál a fantazii se meze nekladou, jak sama o své tvorbě říká. Vyřezané svíčky v nejružnějších barvách mohou být krásným darem v každém ročním období.

Ovocné svačinky jsou stoprocentně ovocné

Herba Lena z Plešovice u Chropyně není mezi certifikovanými výrobci žádným nováčkem. Od června si značka Haná může přilepit také na své ovocné svačinky, v jejichž složení nenajdete nic jiného než zpracované ovoce z vlastních zahrad nebo okolních sadů. Vyberete si švestku, jablko, hrušku nebo banán?

Proces opravdu vychytaných chutí...

Od listopadu přibýlí ke značkovým produktům Herba Leny také rajčatové pochoutky, které vyrábí ve variantě jemná nebo pikantní. „Rajčata si pěstujeme sami na hájovně v Pustiměři a na zahradě ve Vrbce u Kroměříže,“ říká zakladatelka výroby Lenka Němcová. Prozradila také, že cibuli na dochucení používají z farmy Blatec, protože ta prý

má opravdový říz. Také jablka a papriky jsou z vlastních zahrad.

Kabelky a tašky šije také z bavlněné šňůry

Kabelky, batůžky a další doplňky Evy Krautkové z Horky nad Moravou vznikají pletením a technikou plstění ze stoprocentní vlny. Tašky šije také z bavlněné šňůry. Originální výrobky v čistých přírodních barvách ocení každá parádnice, která má vytříbený vkus.

Masné výrobky z Gruntu nakoupíte v Hanáckém gruntu

Ani Zemědělské družstvo Unčovice není mezi značkovými výrobci žádným nováčkem. Tentokrát dali certifikační komisi ochutnat tři masné výrobky z Gruntu: paštiku, sekánu a tlačenu. Se všemi obstáli. Připomeňme, že všechny tyto dobroty můžete vedle dalších produktů regionálních výrobců nakoupit v prodejně Hanácký grunt, kterou družstvo provozuje v Unčovicích. →

Limonády RAKS a sladové tyčinky vyrábí Velkorakovský minipivovar

Aby toho nebylo málo, přidal dvě novinky i další dlouholetý držitel značky, kterým je Velkorakovský minipivovar se sídlem v Rakovně u Konice. Zvláště v parných dnech báječně osvěží výborné limonády RAKS, které jsou bez konzervantů, bez umělých sladidel, bez barviv a aromat. Vyberete si svěží colu, divokou malinu nebo voňavou levanduli? Certifikát nově pivovar získal také pro originální domácí sladové tyčinky.

Janáčkovy koláče, na kterých si pochutnával i slavný hudební skladatel

Kynuté koláče s náplní z vlašských ořechů, nahore s meruňkovým džemem a posypkou, potřené rumovo-máslovou polevou, to jsou Janáčkovy koláče, které pečte společnost Mestrey v Lipníku nad Bečvou. A proč dali koláčům takový název? „Receptura pochází z 19. století z rodiny Leoše Janáčka, který byl mým předkem“, uvádí výrobce.

Každá kytice z Plevelu Naslepo je originálem

Necháte se rádi překvapit? Třeba správně zvoleným výběrem často přehlížených květin, které rostou všude kolem? Pak se vám určitě budou zamlouvat originální kytice Anety Moravcové, která je váže pod značkou Plevel Naslepo. Využívá plevel i zahradní květy z aktuální nabídky přírody údolí Bystřice, které necestovaly přes půl světa. A proč naslepo? „Protože

nikdy dopředu nevíte, co vám příroda připraví za překvapení. Každá kytice je originálem. Stejně jako osoba, ke které si najde svou cestu,” říká originální květinářka.

Farma pod kaštany se vrátila!

Ovocné a zeleninové omáčky, čatni, salsy, čalamády, kompoty i nakládaná zelenina, to vše chutná a tvoří sortiment malé rodinné Farmy pod kaštany, která sídlí ve Hvozdu. Její hlavní činností je zpracování vlastní prvovýroby, a to především vlastních vypěstovaných plodin. A pokud by vám byla farma povědomá, není divu. Vrátila se totiž zpátky do regionu i ke značce, což je potěšující!

Šperky i tašky Hany Vařekové jsou zajímavé i pevné

Značku si může na své samoskládací tašky a šperky od listopadu připnout také Hana Vařeková z Nákla. Tašky vyrábí z částečně nepromokavého a velice pevného materiálu. „Základním principem samoskladu je nažehlení a pevné obšití, díky čemuž se taška umí složit do úhledného proužku, a tak se stát z velké a prostorné zase malou a skladnou,” říká au-

torka nápadu. Zajímavé jsou taktéž její šité šperky, které vyrábí přišíváním jednotlivých korálků k sobě, až získají požadovaný tvar.

Komise se sešla v Sobáčově a Troubelicích

Certifikační komise zasedala poprvé 5. června v Sobáčově, podruhé 8. listopadu v Troubelicích. Celkem má od té doby certifikát 94 producentů a čtyři služby. Na setkání v Sobáčově došlo i k recertifikaci některých výrobků. Součástí podzimní akce, kterou tentokrát hostila Čokoládovna Troubelice, byla i přednáška o tom, jak vést správně degustaci.

Další certifikace bude už třicátá! Zájemci, hlaste se!

Příští certifikace regionální značky se uskuteční na jaře roku 2024. A pozor. Půjde už o 30. certifikaci! Také jste zvědaví, kteří výrobci se dostanou do tohoto jubilejního kola?

Značku Haná uděluje MAS Moravská cesta, na kterou se mohou výrobci, řemeslníci, producenti a poskytovatelé služeb se svými žádostmi obracet.

Kontakt pro bližší informace:

Julie Zendulková
Koordinátorka
Haná regionální produkt®
Tel.: 724 111 510
✉ julie.zedulkova@moravska-cesta.cz
www.regionalni-znacky.cz/hana

Na setkání certifikovaných producentů zavítal tentokrát i olomoucký hejtman Josef Suchánek. „Pana hejtmána jsme seznámili zejména s projektem Od vidlí po vidličku, do kterého se MAS Moravská cesta po vzoru svých partnerů a autorů nápadu z MAS Šumperský venkov a Horní Pomoraví hodlá zapojit,” řekla Julie Zendulková, která má v MAS koordinaci značky Haná na starost. „V projektu jde zejména o to dostat regionální potraviny do školních jídelen. Chceme přispět k tomu, aby se ve školních jídelnách vařilo moderním způsobem a naše děti jedly kvalitně a zdravě, což nemusí znamenat drazé,” doplnila.